

ИДИЛИИТЪ НА ПЕТКО ТОДОРОВЪ.

Тѣ често сж отричани, по-рѣдко хвалени, но винаги оставаха неоцѣнени. Едни съ видъ на учени мждрославиха за тѣхна смѣтка, други ги вземаха за прѣдметъ на словесни упражнения—трети търсѣха противорѣчие между декоративнитѣ имъ качества (езикъ, природа, срѣда) и съдържанието имъ. А се забрави, че Петко Тодоровъ ни довъри приказката за живота, тѣй както я знае, както я е научилъ самъ той. Ето—азъ ще я разкажа.

Въ пролѣтѣта на росна младостъ, сърцата се разпукватъ за любовь. Първиятъ поривъ—той е така милъ, непринуденъ и неясенъ—и най-вече у непосредственитѣ, цѣлни натури. Мита въ идиліята „Сѣнокосъ“ пламенѣе и се стреми безъ да щѣ—прѣдъ довчерашенъ другарь. Цвѣтанъ откъсва първо кокиче, за да го даде ней, на съсѣдката си: „та тѣ да жумятъ, той да гледа“, докато се нарадва на момина хубостъ.

Но „румена роза отъ първа севда клюмва, момина хубостъ отъ първа севда крее“ и златна Злата чезне по гордъ левентъ момъкъ, по самия Страхилъ, който е нѣйдѣ изъ дебритѣ на Балкана и на когато—по орисия-бѣ изпѣла пѣсенъта: на сила и младостъ. („Молба“) Тя иска да ѝ изградятъ гробъ на „връхъ планина“, на злачна рудина, та „чуе ли Стрнхилова пѣсенъ да подиѣматъ, и тя гласъ да изве да имъ пригласа . . . да чуютъ съ каква песенъ е златна Златна младостъ изпяла!“

Не чувствате ли размаха на сокола?

О, първа обичъ е и нейната. Само че, докато у слабитѣ, обикновенитѣ хора тя се поражда всѣкога къмъ опрѣдѣленъ обйектъ, у изключителнитѣ, метежнитѣ „прокълнати“—е исполински купнежъ, бурна стихия. Въсторженъ и усмихнатъ се оставямъ на волнитѣ крила на тая пѣсенъ и ми е леко, свѣтло . . .

Попъ Кирчо търси неродена мома отъ човѣшки дѣщери незадоволенъ. Странна мечта—и тя го погубва. Съ тжга описва Тодоровъ злополучния му край: отразения ликъ на собствената си жена взима той за образъ на желаната, и се удавя съ протѣгнати ржцѣ. („Приказка“).